

Resource: Maelezo ya Masomo - Machapisho ya Vitabu (Tyndale)

Aquifer Open Study Notes (Book Intros)

This work is an adaptation of Tyndale Open Study Notes © 2023 Tyndale House Publishers, licensed under the CC BY-SA 4.0 license. The adaptation, Aquifer Open Study Notes, was created by Mission Mutual and is also licensed under CC BY-SA 4.0.

This resource has been adapted into multiple languages, including English, Tok Pisin, Arabic (عَرَبِيٌّ), French (Français), Hindi (हिन्दी), Indonesian (Bahasa Indonesia), Portuguese (Português), Russian (Русский), Spanish (Español), Swahili (Kiswahili), and Simplified Chinese (简体中文).

Maelezo ya Masomo - Machapisho ya Vitabu (Tyndale)

1TH

1 Wathesalonike

Kama waongofu wapya katika Ukristo, kanisa la Wathesalonike lilikuwa na uelewa mdogo wa imani na lilipata mateso makali. Je, waumini hawa wachanga wangeweza kustahimili mazingira ya kijamii yenye uhasama? Barua ya Wathesalonike wa Kwanza inatukumbusha kwamba viongozi waaminifu, mafundisho mazuri, na utii husaidia waumini kubaki imara katika imani yao. Barua hiyo inatoa maono wazi ya Mungu kama mwenye nguvu katika maisha ya wale aliowaita kupitia Habari Njema ya Yesu Kristo.

Mpangilio

Thesalonike, jiji kuu la Makedonia, lilifurahia nia njema ya Warumi na raia wa Kirumi waliokaa hapo. Jiji hilo halikuwa chini ya ushuru wa Kirumi, liliweza kutengeneza sarafu zake, na halikulazimika kuweka wanajeshi wa Kirumi ndani ya kuta za jiji. Liliendelea kuwa kituo cha kisiasa na kibashara ambacho ushawishi wake ulienea kote katika jimbo la Makedonia na zaidi.

Wakazi wa Thesalonike walijumuisha Wamakedonia, Warumi, Wayahudi, na watu wengine waliopita mjini humo. Warumi wengi waliokaa hapo walikuwa wafadhili matajiri katika mji huo. Idadi ya Wayahudi ilikuwa kubwa kiasi cha kuwa na sinagogi ([Matendo 17:1](#)).

Luka aliripoti kuhusu uinjilishaji wa Thesalonike katika [Matendo 17:1-9](#). Wakati Paulo alipohubiri katika sinagogi, baadhi ya Wayahudi waligeuka na kuwa Wakristo. Hata hivyo, wengi wa walioingia katika imani huko Thesalonike walikuwa ni Mataifa ambao walikataa ibada ya sanamu ili kumfuata Kristo ([1 Thes 1:9](#)).

Wayahudi ambao hawakukubali Habari Njema walianzisha ghasia dhidi ya mitume na kumshtaki Paulo na Sila kwa kusababisha machafuko ya kiraia ([Matendo 17:4-7](#)). Shtaka hilo lilipangwa ili kuzua upinzani mkubwa kwa kutumia faida ya Warumi kutovumilia machafuko ya kijamii. Kama matokeo,

Paulo na wenzake walilazimika kuondoka mjini baada ya muda mfupi.

Paulo aliondoka kanisani ambalo lilikuwa changa sana katika imani, na tayari lilikuwa linakumbana na mateso ([1 Thes 1:6; 2:14; 3:3-4](#)). Wakristo wa Thesalonike hawakuwa wamepokea mafundisho yote waliyohitaji, wala hawakuwa na uongozi uliokomaa kusimamia kanisa. Paulo alipokuwa akisafiri kuelekea Beroya, Athene, na hatimaye Korintho ([Matendo 17:10-18:1](#)), alikuwa na wasiwasni mkubwa kuhusu ustawi wa kanisa la Thesalonike. Jaribio lake la kurudi mjini lilizuiliwa na hali ngumu alizozihusisha na Shetani ([1 Thes 2:17-18](#)).

Wakati Paulo alipokuwa Athene, hakuweza tena kuvumilia wasiwasni wake kuhusu kanisa. Alimtuma Timotheo kurudi Thesalonike ili kuimarisha waumini na kuhakikisha kwamba hawakuwa wameacha imani ([3:1-2, 5](#)). Paulo alipokuwa Korintho, Timotheo alirudi kutoka Thesalonike na kuleta Habari Njema kwamba waumini wa Thesalonike walikuwa wameendelea kuwa na imani na upendo na walikuwa wamesimama imara licha ya upinzani waliokabiliana nao ([3:6-8](#)). Wathesalonike wa Kwanza inajaa furaha ambayo Paulo alipata baada ya kusikia ripoti hii. Inaeleza shukrani zake kwa Mungu kwa uaminifu wao na sala yake kwamba angeweza kurudi kuwaona tena na kuwaimarisha zaidi katika imani ([3:9-11](#)).

Muhtasari

Wathesalonike wa Kwanza ni barua iliyojaa shukrani kwa Mungu kwa ajili ya imani, upendo, na tumaini la kanisa changa la Wathesalonike ([1:2-3; 2:13; 3:9](#)). Hata hivyo, Paulo pia anaonyesha baadhi ya wasiwasni wake. Katika ulimwengu wa kale, kulikuwa na wahubiri wengi wa kusafiri ambao walitafuta tu pesa na umaarufu. Katika [2:1-3:13](#), Paulo anatetea nia zake na huduma yake—hakuwa amekuja kutafuta umaarufu au bahati. Alijali kwa dhati waumini wa Wathesalonike. Alitamani kuona kanisa na alikuwa amejaribu bila mafanikio “kurudi” ([2:17-20](#)). Paulo pia

anathibitisha kujali kwake kwa kuwakumbusha kwamba alikuwa amemtuma Timotheo kurudi ili kuwaimarisha na kuja hali yao ([3:1-5](#)). Paulo anasimulia jinsi alivyopewa faraja kubwa na ripoti ambayo Timotheo alileta ([3:6-8](#)), na analiambia kanisa kuhusu shukrani zake kwa Mungu kwa ajili yao na maombi yake kwamba aweze kuwaona tena ([3:9-13](#)).

Baadhi ya watu katika kusanyiko walikuwa wamepuuza mafundisho ya Paulo kuhusu maadili ya kingono. Kwa kujibu, Paulo anasisitiza kwamba mapenzi ya Mungu kwao ni kuwa watakatifu ([4:1-8](#)). Zaidi ya hayo, watu fulani ndani ya kanisa walikuwa wanakataa kufanya kazi, wakipuza mafundisho na mfano wa mitume katika suala hili ([4:11-12](#); [5:14](#); tazama [2 Thes 3:6-15](#)).

Wathesalonike pia walikuwa na maswali kwa Paulo. Kwanza, nini kinatokea kwa waumini wanaokufa kabla ya kurudi kwa Kristo? Paulo anajibu kwamba watu hao watakuwa wa kwanza kufufuliwa kutoka kwa wafu na wataungana na walio hai kumlaki Bwana wakati wa kuonekana kwake ([1 Thes 4:13-18](#)). Pili, lini Kristo atarudi na kuleta ukamilisho wa mwisho? Paulo anajibu kwamba siku hiyo itakuja kwa ghafla, kama mwizi usiku ([5:1-11](#)), hivyo wanapaswa kuwa tayari kwa kuishi katika imani, upendo, na tumaini.

Barua inahitimishwa na maonyo kadhaa kuhusu kuishi maisha yanayompendeza Mungu. Paulo anakumbusha kanisa kuheshimu viongozi wao wanaochipukia ([5:12-13](#)). Zaidi ya hayo, Paulo anawaagiza Wathesalonike wasikatae unabii bali wauangalie kwa makini ([5:19-22](#)). Barua inahitimishwa na baraka inayodihirisha imani kamili ya Paulo katika uaminifu wa Mungu na kazi yake katika maisha yao ([5:23-24](#)).

Mwandishi

Majina ya Sila na Timotheo, waanzilishi wenza wa kanisa huko Thesalonike, yameorodheshwa katika ([1:1](#)) pamoja na jina la Paulo. Barua hiyo imeandikwa kwa kutumia wingi wa nafsi ya kwanza ("sisi"), ikionyesha kwamba Sila na Timotheo huenda walishiriki kikamilifu katika uandishi wa barua hiyo. Paulo mara chache tu anatoka kibinasi kueleza wasiwasi wake maalum ([2:18](#); [3:5](#); [5:27](#)). Uandishi wa pamoja wa barua ulikuwa wa kawaida katika ulimwengu wa kale. Kwa mfano, katika barua yake *Ad Atticum*, Cicero anarejelea "barua—zote zile ulizoandika pamoja na wengine na ile ulioandika kwa jina lako mwenyewe." Hata hivyo, amri ya mwisho katika [5:27](#) inapendekeza kwamba Paulo alikuwa na

jurumu kubwa katika uandishi, bila kujali nafasi ya wenzake ilikuwa nini.

Tarehe na Sabau ya Kuandikwa

Paulo aliandika waraka huu kutoka Korintho wakati wa safari yake ya pili ya umishonari ([Matendo 15:36-18:22](#)) baada ya Timotheo kurudi kutoka kutembelea kanisa la Wathesalonike ([1 Thes 3:6](#); [Matendo 18:5](#)). Galio alitajwa kama proconsul wa jimbo la Kirumi la Akaya mnamo 51 Baada ya Kristo (BK), wakati Paulo alipokuwa Korintho ([Matendo 18:11-12](#)). Kwa hiyo, Paulo pengine aliandika barua hii mwishoni mwa 50 BK. Wathesalonike wa Kwanza ni mojawapo ya waraka wa mapema wa Paulo, wa pili tu baada ya Wagalatia.

Maana na Ujumbe

Wathesalonike wa Kwanza inatoa mwanga katika maisha na changamoto za kusanyiko jipy la waumini. Waongofu hawa wapya walikuwa na hali duni kwa sababu waasisi wa kanisa lao walikuwepo kwa muda mfupi tu. Waumini wapya walikuwa wakikabiliwa na uhasama kutoka kwa watu wa nchi yao wenye kwa sababu ya imani yao ([1:6](#); [2:14](#); [3:3-4](#)). Paulo aliamini walikuwa wakishambuliwa na Shetani, mjaribu ([3:5](#)), ambaye pia alimzuia kutembelea tena ([2:18](#)). Timotheo aliporudi kutoka kuwatemele, Paulo alifurahi sana kugundua kwamba Wathesalonike walikuwa wakionyesha tabia ya watu waliogeuka kweli kwa Kristo. Maisha yao yalikuwa na alama ya imani, upendo, na tumaini ([1:3](#); [3:6](#); [5:8](#)). Hata walisaidia kueneza Habari Njema katika maeneo ya jirani ([1:8](#)) na wakawa mifano kwa waumini wengine wa imani ya kweli katikati ya mateso ([1:6-7](#)).

Ni nini kilichowawezesa Wathesalonike kusimama imara katika imani mbele ya upinzani mkubwa? Wengine wanaweza kuhusisha uvumilivu huo na azimio thabiti, malezi bora, au tu "imani isiyo na macho." Hata hivyo, Paulo anasisitiza kwamba waumini wamechaguliwa na Mungu ([1:4](#)) na kwamba Habari Njema ni ujumbe wa kimungu na ushuhuda wa nguvu za Mungu ([1:5](#)). Watu wanapopokea ujumbe huu, unaendelea kufanya kazi kwa nguvu ndani yao ([2:13](#)). Uongofu wa kweli unamaanisha kugeukia Mungu wa kweli kwa toba na kumtumikia huku wakisubiri kurudi kwa Mwana wake kutoka mbinguni ([1:9-10](#)). Ingawa Wakristo wa Thesalonike walikuwa wachanga katika imani, wametenganishwa na waanzilishi wa kanisa lao, na wanateseka kwa ajili

ya uongofu wao kwa Kristo, Mungu alikuwa akifanya kazi ndani yao. Nguvu kama hiyo ya imani ni kazi ya Kristo ([3:8, 13](#)).

Hata hivyo, Wakristo hawa wapya walihitaji kukua katika tabia ya maadili na uelewa wa theolojia. Paulo alikuwa ameonya Wathesalonike kuhusu uasherati, lakini baadhi yao walipuuza mafundisho yake ([4:3-8](#)). Pia, hawakuelewa kwamba imani yao katika ufufuo wa Kristo ilikuwa chanzo cha tumaini lao mbele ya ukweli mchungu wa kifo ([4:13-18](#)). Walikuwa na mkanganyiko kuhusu wakati Kristo angerudi ([5:1-11](#)). Baadhi ya watu kanisani hawakuzingatia mafundisho ya Paulo kuhusu kazi ([4:11; 5:14](#)), na wengine hawakuwa wakiheshimu ipasavyo viongozi wanaoibuka kanisani ([5:12-13](#)). Mwisho, baadhi ya Wathesalonike walikuwa wakikandamiza unabii kanisani ([5:19-22](#)).

Ingawa marekebisho yanaweza kuonekana yasiyopendeza, tunayahitaji kwa ajili ya ukuaji sahihi wa kimaadili na kiteolojia. Paulo, kama mchungaji mwenye hekima, anaandika barua hii ili kusaidia waumini wa Thesalonike katika masuala haya. Tumaini lake ni kwamba barua hii itashughulikia matatizo haya hadi atakapoweza kurudi ([3:10](#)). Mwishowe, kila kiongozi anapaswa kuwaamini waumini kwa kazi ya Mungu katika maisha yao ([5:23](#)) kwa kuwa Mungu ni Mwaminifu ([5:24](#)).